

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія з педагогічної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня молодший спеціаліст

освітньої програми Дошкільна освіта

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма	1215/19
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« »	2019 р.

Київ – 2019

Розробник: Кошіль Оксана Петрівна,
викладач циклової комісії з педагогічної освіти
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «29» серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії [підпис] Н.М. Діденко

Робочу програму перевірено
«30» серпня 2019 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи [підпис] Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3,5 /105	
Курс	3	
Семестр	V	VI
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	2
Обсяг кредитів	1,5	2
Обсяг годин, в тому числі:	45	60
Аудиторні	28	36
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	15	20
Форма семестрового контролю	-	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння майбутніми фахівцями практичними вміннями та навичками з організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких **компетентностей:**

- здатність планувати, організовувати і реалізовувати освітній процес в умовах закладу дошкільної освіти;
- здатність і готовність до аналізу, порівняння, завдань освіти і виховання дітей дошкільного віку;
- здатність створювати умови для збереження та зміцнення фізичного і психічного (інтелектуального й емоційного) здоров'я дітей дошкільного віку, формування оздоровчих умінь і навичок;
- обізнаність з типами та структурою занять, інших форм організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти;
- здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей дошкільного віку у процесі організації педагогічної взаємодії;
- здатність і готовність до аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу педагогічних ситуацій з погляду гуманістичної педагогіки, наукових підходів щодо вивчення розвитку особистості;
- здатність творчо й оперативно реалізовувати знання, фахові уміння й навички у професійній діяльності задля створення освітнього середовища закладу дошкільної освіти;
- готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Розуміти значущість обраної професії.
2. Бути обізнаним щодо світоглядних позицій і переконань у пріоритетності завдань освіти в період дошкільного дитинства для формування особистості.
3. Здатність реалізовувати освітні стандарти, впроваджувати інноваційні технології в освітній процес закладу дошкільної освіти.
4. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології щодо організації та впровадження інклюзивної освіти в умовах ЗДО.
5. Володіти системою знань, фахових умінь і навичок з педагогіки та умінням їх творчо реалізовувати у професійній діяльності.
6. Володіти уміннями виховувати, навчати дитину дошкільного віку, забезпечувати її комфортне перебування в реаліях сучасного життя.
7. Застосовувати педагогічне та психологічне діагностування для створення освітніх програм та індивідуального освітнього маршруту дитини.
8. Володіти уміннями здійснювати психолого-педагогічний супровід дитини та сім'ї.
9. Здатність створювати сприятливі умови для взаємодії дітей з особливими освітніми потребами з усіма учасниками освітнього процесу в ЗДО.
10. Здатність до творчого вирішення професійно-практичних завдань.
11. Уміти брати відповідальність за власний вибір вирішення професійних завдань.
12. Здатність до постійного особистісного та професійного вдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції	Семін.	Практ.	Індивід.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку						
1. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	8	4			1	3
2. Види ігор для дітей дошкільного віку	8	2	2		1	3
3. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	8	2	2		1	3
4. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	10	4		2	1	3
5. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	9	2		2	2	3
Модульний контроль	2					
Разом	45 [□]	14	4	4	6	15
Разом за 5 семестр	45[□]	14	4	4	6	15
Змістовий модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти						
6. Освітній процес у закладі дошкільної освіти. Особливості планування освітнього процесу	8	4			1	3
7. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	8	2		2	1	3
8. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	8	2	2		1	3
9. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами	6	2			1	3
Модульний контроль	2					
Разом	32 [□]	10	2	2	4	12
Змістовий модуль 3. Підготовка дитини до навчання у школі						
10. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	5	2			1	2
11. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи.	7	2	2		1	2
12. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	7	2	2		1	2
13. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	7	2		2	1	2
Модульний контроль	2					
Разом	28 [□]	8	4	2	4	8
Разом за 6 семестр	60[□]	18	6	4	8	20
Разом за навчальний рік	105[□]	32	10	8	14	35

* з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку

Тема 1. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри

Значення гри в житті дитини. Гра як засіб всебічного розвитку дитини. Своєрідність ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Роль вихователя у розвитку ігрової діяльності дітей. Походження гри в історії суспільства, її зв'язок з працею і мистецтвом. Наукові теорії та сучасні дослідження гри. Класифікації дитячих ігор.

Основні поняття теми: гра, ігрова діяльність, ігрові дії, творча основа, емоційна насиченість.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 2. Види ігор для дітей дошкільного віку

Дидактичні ігри, їхня своєрідність та освітнє значення. Функції дидактичних ігор. Класифікація дидактичних ігор. Особливості організації та керівництва дидактичними іграми в різних вікових групах. Комп'ютерна гра як різновид дидактичної гри. Творчі ігри (сюжетно-рольові, будівельні, театралізовані), їхній розвиток в дошкільному віці. Виховне значення творчої гри, її особливості: уявлювана ситуація, творчий характер, наявність ролей, довільність дій, специфічні мотиви, соціальні відносини. Особливості сюжетно-рольових ігор дітей різного віку. Театралізовані ігри, їхні особливості та освітнє значення. Будівельно-конструктивні творчі ігри, їхня своєрідність та освітнє значення. Створення умов для ігор з природними матеріалом.

Основні поняття теми: гра, ігрові дії, дидактична гра, дидактичні та ігрові завдання, комп'ютерна гра, комп'ютерне заняття, комп'ютерно-ігровий комплекс, творчі ігри, сюжетно-рольова гра, театралізована гра, будівельно-конструктивна гра, сюжет гри, зміст гри, ігрові дії, ігрові ролі, ігровий задум, спеціальні творчі здібності.

Семінар 1. Особливості використання творчих ігор в закладі дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 3. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки

Народна іграшка як засіб національного та морального виховання. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки. Значення української народної іграшки у вихованні дітей. Функції народної іграшки. Види української народної іграшки. Іграшки з дерева, лози, глини, соломи, трави, сиру, тіста та ін. матеріалів. Лялька-мотанка.

Основні поняття теми: народна іграшка, національне виховання, моральне виховання, лялька-мотанка.

Семінар 2. Українська народна іграшка як засіб виховання дітей дошкільного віку.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 4. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО

Виховна і освітня цінність іграшки. Види іграшок. Вимоги до іграшок. Вимоги до підбору іграшок для дітей різних вікових груп. Виховні можливості різних видів іграшок. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, затверджений МОН України. Правила догляду за іграшками в ЗДО. Санітарно-гігієнічні вимоги до використання дитячих іграшок в ЗДО. Вплив іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.

Основні поняття теми: іграшка, освітній процес, Санітарно-гігієнічні вимоги, психічний розвиток.

Практичне заняття 1. Проектування освітнього процесу в ЗДО з включенням в нього різних видів іграшок.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 5. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти

Особливості організації предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти. Компоненти предметно-ігрового середовища для дітей дошкільного віку. Вимоги до предметно-ігрового середовища закладу дошкільної освіти. Принципи предметно-ігрового середовища для дітей дошкільного віку. Осередки предметно-ігрового середовища. Особливості організації предметно-ігрового середовища в різних вікових групах дошкільного закладу. Вплив предметно-ігрового середовища на розвиток дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: іграшка, середовище, предметно-ігрове середовище, компоненти предметно-ігрового середовища, принципи предметно-ігрового середовища, осередки предметно-ігрового середовища.

Практичне заняття 2. Проектування предметно-ігрового середовища в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 5, 7, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти

Тема 6. Освітній процес у закладі дошкільної освіти.

Особливості планування освітнього процесу

Своєрідність навчання і освіти дітей дошкільного віку. Поняття «освітня діяльність». Структура та зміст освітньої роботи з дітьми дошкільного віку. Значення планування освітньо-виховного процесу в ЗДО. Індивідуально-диференційований підхід до освіти дітей. Зміст освітнього процесу в ЗДО. Вимоги до планування освітнього процесу в ЗДО. Основні принципи планування. Види та форми планів у закладі дошкільної освіти. Особливості планування освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: освіта, навчання, освітня діяльність, освітня програма, планування, принципи планування, освітній процес, психологічний комфорт дитини.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 7, 8.

Тема 7. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей

Особливості співпраці ЗДО і сім'ї. Виховна функція сім'ї. Психолого-педагогічні засади родинного виховання. Конвенція прав дитини. Відповідальність сім'ї за виховання дітей. Актуальність педагогічної просвіти батьків.

Основні поняття теми: сім'я, дитиноцентричне виховне середовище, розвиток дитини, співробітництво, партнерство, взаємодія.

Практичне заняття 3. Моделювання конспекту батьківських зборів у ЗДО (вікова група і тема за вибором студента).

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

Тема 8. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї

Характеристика форм роботи ЗДО із батьками. Методи вивчення сім'ї. Правила педагогічного спілкування з батьками. Сучасні підходи до проблеми співробітництва дошкільного закладу і сім'ї. Шляхи оптимізації співробітництва з батьками.

Основні поняття теми: сім'я, методи вивчення сім'ї, педагогічне спілкування, партнерство.

Семінар 3. Особливості співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

Тема 9. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами

Сутність поняття «соціалізація дитини з особливими освітніми потребами». Основні принципи соціалізації дитини з особливими освітніми потребами. Правила педагогічного спілкування з батьками дитини з особливими освітніми потребами. Принципи роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами. Форми роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: соціалізація дитини з особливими освітніми потребами, принципи соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, педагогічне спілкування.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8, 9.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Підготовка дитини до навчання у школі

Тема 10. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі

Проблема готовності дитини до школи у вітчизняній педагогіці та психології. Характеристика змісту та основних компонентів готовності дитини до шкільного навчання. Шляхи формування компонентів психологічної готовності дітей до шкільного навчання. Соціально-психологічна адаптація дитини до школи.

Основні поняття теми: вік, календарний вік, психологічний вік, психічний розвиток, кількісні зміни, якісні зміни, психічні суперечності, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, новоутворення, вікові особливості, індивідуальні особливості, сенситивні періоди, акселерація, вікова криза.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 5, 6.

Тема 11. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи

Тенденції розвитку дошкільної та початкової освіти в умовах реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції Нової української школи. Формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку. Узгодженість змістового і технологічного аспектів здійснення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти і початковій школі. Зв'язок змісту дошкільної і початкової освіти як одна з ключових позицій у забезпеченні наступності й перспективності. Шляхи забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою. Характеристика форм методичної роботи щодо забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою. Інформаційно-просвітницький аспект співробітництва закладу дошкільної освіти і початкової школи. Практичний аспект співробітництва закладу дошкільної освіти і початкової школи.

Основні поняття теми: дошкільна освіта, початкова освіта, ключові компетентності, освітній процес, діяльнісний підхід, програма розвитку, освітня робота, наступність, перспективність, співробітництво.

Семінар 4. Характеристика засобів забезпечення наступності та перспективності дошкільної і початкової освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 5, 6.

Тема 12. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО

Сутність поняття «педагогіка партнерства». Особливості культури в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО. Застосування інклюзивних підходів в освітньому процесі ЗДО. Структура індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: партнерство, командна взаємодія, асистент вчителя, асистент дитини, адаптація освітньої програми, інклюзивні підходи.

Семінар 5. Особливості впровадження технологій педагогіки партнерства в освітній процес ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова література: 2, 5, 8, 9.

Тема 13. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО

Сутність понять «психолого-педагогічний супровід», «психолого-педагогічні послуги». Види психолого-педагогічних послуг та їхня мета. Психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги для дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: психолого-педагогічний супровід, психолого-педагогічні послуги, корекційно-розвиткові послуги.

Практичне заняття 4. Моделювання фрагменту заняття з використанням психолого-педагогічних послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова література: 2, 5, 8, 9.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Таблиця 3

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		3 курс					
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	5	5	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10	1	10
Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25	4	20	4	20
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	101	-	72	-	82
Максимальна кількість балів	255						
Розрахунок коефіцієнта	4,25						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку

Тема 1. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри

1. Охарактеризувати можливості ігрової діяльності як розвивального і виховного чинника.
2. Розробити конспект-заняття сюжетно-рольової гри (тема та вікова група за вибором студента).

Тема 2. Види ігор для дітей дошкільного віку

1. Охарактеризувати особливості творчих ігор.

Тема 3. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки

1. Охарактеризувати види українських народних іграшок.

Тема 4. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО

1. Розробити рекомендації для батьків на тему «Як правильно вибрати іграшку для дитини дошкільного віку».

Тема 5. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти

1. Охарактеризувати предметно-ігрове середовище в різних вікових групах ЗДО.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти

Тема 6. Освітній процес у закладі дошкільної освіти.

Особливості планування освітнього процесу

1. Охарактеризувати вимоги до планування освітнього процесу в ЗДО.
2. Скласти календарний план на один день для будь-якої вікової групи.

Тема 7. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей

1. Схематично зобразити форми роботи ЗДО і сім'ї.

Тема 8. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї

1. Охарактеризувати нетрадиційні форми роботи вихователя з батьками.
2. Скласти перелік правил проведення батьківських зборів в ЗДО.

Тема 9. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами

1. Охарактеризувати етапи соціалізації дитини в ранньому і дошкільному віці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Підготовка дитини до навчання у школі

Тема 10. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі

1. Скласти для батьків рекомендації запобігання негативних проявів адаптації дитини до школи.

Тема 11. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи

1. Вказати 10 найважливіших навичок, які на вашу думку, потрібно сформувати у дитини дошкільного віку для успішного навчання в НУШ.

Тема 12. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО

1. Здійснити порівняльний аналіз традиційного та інклюзивного навчання.

Тема 13. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО

1. Навести приклади комплексу вправ для зняття втоми дітей дошкільного віку під час заняття в ЗДО.

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	3	5
2	Види ігор для дітей дошкільного віку	3	5
3	Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	3	5
4	Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	3	5
5	Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	3	5
6	Освітній процес у закладі дошкільної освіти. Особливості планування освітнього процесу	3	5
7	Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	3	5
8	Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	3	5
9	Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами	3	5
10	Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	2	5
11	Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи	2	5
12	Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	2	5
13	Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	2	5
	Разом	35	65

Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання самостійної роботи студентами є:

1. Повнота виконання завдання: елементарна, фрагментарна, повна, неповна.
2. Рівень самостійності студента: під керівництвом викладача, консультація викладача, самостійно.
3. Рівень сформованості навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, складання плану, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо).
4. Рівень сформованості навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, вміння виконувати творчі завдання тощо).
5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь: низький (володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу); середній (володіння умінням вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань); достатній (уміння застосовувати набуті знання у стандартних практичних ситуаціях); високий (володіння умінням творчо-пошукової діяльності).

Рівень навчальних досягнень студентів	Оцінка	Критерії оцінювання самостійної роботи
Високий рівень	5	Завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент самостійно вибирає інформаційні джерела; користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання методичного характеру; аналізує та прогнозує педагогічні явища; уміє ставити та розв'язувати проблеми; володіє уміннями творчо-пошукової діяльності
Достатній рівень	4	Завдання відзначається неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент критично ставиться до отриманої інформації; наводить аргументи; зіставляє, узагальнює, систематизує інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях
Середній рівень	3	Завдання відзначається неповнотою виконання за консультацією викладача. Студент застосовує запропонований вчителем спосіб отримання інформації з декількох джерел; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом; аналізує навчальний матеріал, порівнює і робить висновки, самостійно володіє більшою частиною навчального матеріалу; вибирає відомі способи дій для виконання фахових методичних завдань
Початковий рівень	2	Завдання відзначається фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент усвідомлює недостатній обсяг інформації; застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; має фрагментарні уявлення про роботу з науковим джерелом; демонструє розуміння отриманої інформації, розуміння висновків з певного питання; володіє умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу. У студента відсутні сформовані уміння та навички
Низький	1	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. У студента не сформовані необхідні практичні уміння роботи. Більшість передбачених освітньою програмою навчальних завдань не виконано

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в тестовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: тестування. Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Тестові завдання: питання 1 – 15 (тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді), 16 – 18 (тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей), 19 – 22 (тестові завдання на встановлення відповідності та послідовності), 23-25 (тестові завдання на завершення речення) оцінюються в 1 бал.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Педагогіка як наука про виховання.
2. Предмет педагогіки як науки.
3. Розвиток, виховання і соціалізація дитини дошкільного віку.
4. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи.
5. Вікова періодизація.
6. Вікові та індивідуальні особливості дитини дошкільного віку.
7. Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку.
8. Характеристика сучасних закладів дошкільної освіти.
9. Типи дошкільних закладів і їхні функції.
10. Дошкільна освіта та виховання за кордоном.
11. Значення освітніх програм у закладі дошкільної освіти.
12. Характеристика програм «Українське дошкілля», «Дитина», «Впевнений старт», «Я у світі».
13. Мета і завдання всебічного розвитку дітей дошкільного віку.
14. Загальна характеристика складових виховання дітей дошкільного віку.
15. Особливості періоду раннього віку дитини.
16. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами: індивідуальний підхід та етапи соціалізації.
17. Провідна роль дорослих у вихованні дітей першого року життя.
18. Характеристика розвитку дитини III-го року життя. Провідні лінії розвитку і завдання виховання.
19. Основи теорії фізичного виховання дітей дошкільного віку.
20. Фізичне виховання і фізичний розвиток.
21. Режим дня, фізіологічні основи режиму дня, його значення.
22. Особливості побудови і організації режиму дня в закладі дошкільної освіти.
23. Поняття про культурно-гігієнічні навички, їх значення в житті людини.
24. Формування культурно-гігієнічних навичок.

25. Необхідність розумового виховання дітей дошкільного віку.
26. Навчання дітей дошкільного віку як засіб розумового виховання.
27. Заняття як форма організації навчання. Види занять, вимоги до підготовки та проведення занять.
28. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі.
29. Загальні методи, зміст, засоби морального виховання дітей дошкільного віку.
30. Теоретичні основи трудового виховання дітей дошкільного віку.
31. Поняття естетичного виховання й естетичного розвитку.
32. Моральне виховання і моральний розвиток.
33. Теоретичні основи трудового виховання дітей дошкільного віку.
34. Гра як засіб всебічного розвитку дитини.
35. Види ігор для дітей дошкільного віку.
36. Особливості організації предметно-ігрового середовища в різних вікових групах дошкільного закладу.
37. Шляхи оптимізації співробітництва ЗДО з батьками.
38. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі.
39. Шляхи забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Таблиця 5

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка»

Разом: 105 год., лекції – 32 год., семінарські заняття – 10 год., практичні заняття – 8 год., індивідуальна робота – 14 год., самостійна робота – 35 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I					ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
	РОЛЬ ГРИ ТА ІГРАШКИ У ЖИТТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ					ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ. ВЗАЄМОДІЯ СІМ'Ї І ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ				ПІДГОТОВКА ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекцій	Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	Види ігор для дітей дошкільного віку	Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	Освітній процес у закладі дошкільної освіти. Особливості планування освітнього процесу	Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами	Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи	Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО
Теми семінарських занять		Особливості використання творчих ігор в закладі дошкільної освіти	Українська народна іграшка як засіб виховання дітей дошкільного віку				Особливості співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї				Характеристика засобів забезпечення наступності та перективності дошкільної і початкової освіти	Особливості впровадження технологій педагогіки партнерства в освітній процес ЗДО	
Теми практичних занять				Проектування освітнього процесу в ЗДО з включенням в нього різних видів іграшок	Проектування предметно-ігрового середовища в різних вікових групах закладу дошкільної освіти		Моделювання концепту батьківських зборів у ЗДО (вікова група і тема за вибором студента)						Моделювання фрагменту заняття з використанням психолого-педагогічних послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини
Самостійна робота	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)	Табл. 4 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			

12. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер. А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; авт. кол.: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., та ін. – К., 2012. – 26 с.
2. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук.кер. проекту: О.В. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
3. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля. [Текст]: навчальний посібник / Н.В. Лисенко, Кирста Н.Р. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 360с.
4. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. док. пед. наук проф. Колупаєвої А.А. – Київ, 2011. – 235 с.
5. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка [Текст]: навчальний посібник / Т.І. Поніманська; М-во освіти і науки України. - Київ: Академвидав, 2016. - 456 с.

Додаткова література:

1. Венгловська О.А., Ткач М. С. Особливості формування базових якостей дітей у теоретико-практичній спадщині Бориса Грінченка та Софії Русової / О.А. Венгловська, М. С. Ткач. – Молодий вчений (3 (55))., 2018. – с. 72-75.
2. Взаємодія ДНЗ та сім'ї / уклад. О. А. Рудік, І. В. Молодушкіна – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 222 с.
3. Виховання і розвиток дітей. Педагогічна система Марії Монтесорі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ped-kopilka.com.ua/pedagogika/vospitanie-i-razvitie-detei-pedagogicheskaja-sistema-mari-montesori.html>
4. Закон «Про освіту» (від 05.09.2017). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про дошкільну освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
6. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Крутій К. Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини / К. Л. Крутій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdeti.com/nauka.php?ar=1>
8. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк, К.І.Волинець; наук. кер. програмою: О.В.Проскура, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко, Н.В.Кудикіна; авт. кол.: Г.В.Беленька, Е.В.Белкіна, О.Л.Богініч, Н.І.Богданець-Білоskalенко та ін. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім.Б.Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2012. – 400 с.

9. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посіб. / О.Б. Нагорна. – Рівне, 2016. – 141 с.

10. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / 2-ге вид., зі зм. та доп. / авт.-упор. А. П. Булова. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 296 с.

11. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.

12. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І.Білан, Л.М.Возна, О.Л.Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 264 с.

13. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Від народження до трьох років. / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О.Л. Кононко. – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 204 с.

14. Холковська І.Л. Методика виховної роботи з обдарованими дітьми / І.Л. Холковська. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. – 172 с.